

بازار ابرتسی فی ۲۱ ربیع الآخر سنه ۱۳۲۸ و فی ۱۹ نیسان سنه ۱۳۲۹

جمعیت علمیة اسلامیة نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :
مکتب نواب معلمارندن
کلیسی منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درسعاملرندن
توقاد مبعوثی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درسعاملرندن
استانبول مبعوثی
مصطفی عاصم

مندرجات

تاریخ اسلام صحائفندن طاهر المولوی	استبداد مال حسین حازم
مجلس مبعوثانده بودجه مذاکراتی مصطفی صبری	ادبیات :
اخلاق م. ص	بهار ع. ع. عاطف
اسلامده عسکرلک ع. عاطف	معاونت ملیه جمعیتی طرفندن آلمان طورپیدومناسبتیه طاهر
آچیق مکتوب سلانیک جمعیت علمیة اسلامیة سندن	ردی علی مافی القول الجید من الردی مصطفی صبری

نسخه سی ۱ غر وشددر

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیه برابردر)

ممالک اجتیه ایچون :
۶۰ . ۱۲ فراتق
« ۶۰ . ۶۰ »

استانبول وولایات ایچون :
برسته لیکی ۶۰ غروش
اتی آیلنی ۳۰ «

درج ایدلمیان اوراق اعاده اولنماز

قارئلرمزه :

اکثر مقاله ایات کریمه و احادیث نبویه درج ایدلمش بولندینی نظر اعتباره آلهرق رعایه سزاکده بولمامسی رجا اولنور

درسعادت

طنین مطبعه سنده طبع اولنشددر

کندیسنه معاونتده بولوناجق، حتی اونلرک لقای مهیندن جهاه قریش . عزمنه مداخله ایدمهیه جکدی . شسو تفکراتی آراسنده « یاربی ! بکا اون دانه ارکات اولاد ویررسهک بری بیت مکر مک قایسنده رضای شریفک ایچون قربان ایدیم ! » نذری آغزندن چیقدی . در حال بونک حقیقسندهانه بر شی اولمادیغنی آکلادی اما بر کره نذرایتمش بولوندی .

مابعد

ظاهر المورلی

مجلس مبعوثانده بودجه مذاکراتی

بر هفته دن بری مجلس مبعوثانده موقع مذاکره وضع اولان بودجهیه و بالخاصه هیئت عمومیه سنه دائر سویله تن سوزلر، ایدیان اعتراضلر، ویریلن جوابلر نتیجه اعتباریه بر حسب حال درجه سنی کجه مکه برابر بو حسب حالک براز دیدی قودیل . غرابتلی صفحاتی ده کورولمشدر .

بیوک مقیاسده برعائله خلقنه بکزدین ملت لک عمرنده سنلر، افرادک حیاتنده کونلر مثابه سنده اولدیغنه و بر سنه لک واردات و مصارفی کوسترین بودجهلر برعائله نک معیشت روزمره سنه عائد حساباتی آکدیرمقده اولسنه نظراً گذرکاهنه مصادف اولدیغنی کونده انه کچه چک پاره ایله قارتنی دویورمه جغنی، کوننی کون ایدمهیه جکنی آکلاد . یان برعائله آرسنده تعاطی اولنان سوزلر ناصل خوشه کیمیه جک بر طرزده واقع اولورسه سنه ایچنده خزینئه ملته کیره جکی تخمین ایدیلن پاره ایله خزینئه دن حقیقاجنی محقق اولان پاره آرسنده توازن و تعادل موجود اولمده یغنی کورن مجلس ملیده بو بحثه دائر ایشیدیلن سوزلرکده ناخوشلقدن خالی قالمیه جنی طبعیدر .

فی الواقع مالیه ناظری بک افندیکنک ، مخاطبلرینک اعصاب اندیشه سنی او بوشدیرمقده طبق بر موسیقی

صیراده اشکبه سنی ده اواریه بوشالتیوردی . ذاتاً مشرکین قریش (اساف) و (نائله) نامنه قربان کسکجه اشکبه لری اواریه بوشالتیلر و محترم طائید قبری بریری تلویث ایدرلردی !

عبدالمطلبک علمی یقینه تبدل ایدرک ده ازایده ترده لزوم کورمه دی . همان قازمه سنی نقطه معینهیه ایندیرمکه باشلادی . کعبه نک بناسنده پدرینه معاونتده بولونان اسماعیل کبی ، حارث ده بئرمز می قازان باباسنه یاردیم ایدیور ، اونک قازدیغنی طوپراقلری کوره کله آتیوردی . اوزرینه اشکبه بوشالتمقدن چکیمه دکاری حالد بونلرک آراسنده کی محاکم قدسیتنه قائل اولان مشرک لر ، اوراسنک قازیلدیغنی کورونجه بریایغاره قوپاردیلر و بویله مقدس بریرک حفری جائز اولاماز ! فریادیله عبدالمطلبی منعه قالدیشدیلر . فقط عبدالمطلب عزمنده مصر اولدیغنی :

حفر چاه زمزمی قصد ایتدی عبدالمطاب
زمره عطشانی ریان ایتهدر اندیشه سی
عزمی قطعیدر صاقین منع ایتمه ک قالدیشمایک
ای سبکم غزان ! باقک دهشتیلدر بک تیشه سی

مأل قطعیه سیله اونلره آکلادی . هر بری واحد کالاف اولان بابا ایله اوغلاک ثبات متانتکارینه مخالفلر دایانامادیلر . کری چکیلوب اوزاقدن سیره مجبور اولدیلر . والدوولد ، شو معناسر مداخله یی ردایتدی . لیکن ایکی کیشی اولدقلرندن ۴۰ درجه حرارت نشر ایدن کونشک آلتنده قان تر ایچنده بوغولویورلر ، توکنمز بر غیرتله نفس نفسه ابراز مساعیده بولونویورلردی . عبدالمطلب هم چالشیور ، هم ده عمجه زاده سی (عدی بن نوفل) ک « سنک حارثدن باشقه اولادک یوق . بزمنه متعدد اوغلر من واره البت کونک برنده ریاست قریش بزمنتقال ایده جک ! دیدیکنی دوشونیوردی . اوت حارثدن باشقه اولادی یوق ایدی . اکر اولسه دی او . ارسلان یاورولری شیمدی

حقنده ، رؤیای کوریورسکیز ؟ دی یئلره قارشى ولو
رؤیا اولسه ده بورؤیای کورمکه نه مانع واردرد ؟ دیوردی که .
حال بوکه رؤیا کورمک ایچون باشقه مانع ارامغه نه لزوم
وار ؟ انتباه دورى کافی دکلیدر ؟

بودجه مذاکراتنده مبعوثان ایله حکومتک اخذ
ایده بیله جکی موقعلرده آریجه شایان دقتدر . مبعوثلرک
بو خصوصده وظیفه لری یالکیز اعتراض ایتکدن می
عبارتدر ؟ هله حکومتک وظیفه سی یالکیز اعتراضلره
جواب بولقدنمی عبارتدر ؟ اعتراضه جوابدن زیاده
مملکتک درد مالینسه چاره بولمق مطلوبدر . وبو وظیفه
بلا استثنا هرکسک دوش حیمته مودوع ایسه ده انجق
چاره بولمق موقعی رسما وبالفعل اشغال ایدن حکومتدر .
آنک ایچون صدر اعظم پاشانک مخالف مبعوثلردن
بعضلرینه سویله دیکی وجهله : فلان مبعوث صدر اعظم
وفلان مبعوث مالیه ناظری اولسونلرده ده ! اییسی
اونلر یاسینلر دیمسی منطقی بر جواب تشکیل ایده من .
چونکه قابینه موقعی ، موجودلر میاننده باشقلرینک
کوسترمیه جکی اجرا ات وموفقیاتی تعهد ایتمش بولمق
موقعی . تعبیر آخرله مساوات موقعی دکل ، رحمان موقعی
اولدینی ایچون اوکی مدافعلر ، سز اولسه کز نه یاپارسکیز ؟
تعبیرنده مندر اولان مساوات طولایسیله بر خلاف
مفروض تشکیل ایدر . اوت . قابینه کچرکن : سزدن ایی
یایارم دعواى ضمنیسیله ایش اثناننده : سزده اولسه کز
بویله یاپارسکیز . جمله عجز نماسی آره سنده پک ملایمت یوقدر .
اگر صدراعظم پاشادن ایشیدیلن اوکی سوزلردن مقصد ،
اعتراضات وارده یه ویرلمسی لازم کان جوابلرک صددی
خارجنده اوله رق معترضلرک کوزی قابینه ده اولدیغنه تعریض
و تلمیح ایسه بر آدم ایچون قابینه ده کوزی اولمق برجرم
اتهام عد اولدینی تقدیرده بو حال ، الان قابینه یی ترکیب
ایدن ذوات حقنده بر جرم مشهود اولمق اوزره قبول
ایدنک لازم کلیر .

تأثیرینی حائر اولان طائلی ، بلاغلی کلماتی ایله سالانیک
مبعوثی قره صو افندیکنک :
« بوکون بودجه ده میلیونلرجه لرالر آچیق اولدیغنه ،
ملتک احتیاج ایچنده ، باردیون آلتنده بولدیغنه ، یوللرمزک ،
مکتبلرمزک ، شمندوفرلرمزک ، الحاصل هیچ برشیمزک
موجود اولدیغنه باقیکیز ؟ ایلریده هرشیمز اوله جق .
دوشونوک برکره .. ملکک هرکوشه سنه کیدن یوللرمز ،
شمندوفرلرمز ، حاجا ایشله یین معدنلرمز ، لیانلرمز ،
مملکتی ثروته غرق ایدن مؤسسات نافعه من ، بتون
بوترقیامتزله وطن باشند باشه بر معموره حاله ککش ،
بودجه من توازن ایتمش بلکه آتمش ، خلاصه ایشلرمز
تمامیه یوانه کیرمش اولامازمی ؟ »

طرزنده واقع اولان تصوراتی ده اطوغریسی تخیلاتی
پک کوزل اما اولیغ سوزلردن ، بو طائلی خوالالردن سوکره
ینه مالیه ناظرینک پارلاق بیاناتیه قره صو افندیکنک منور
رؤیاسندن قامشان کوزلر نتیجه ده جامد ، معند بررقک
قارشینده فال طائشی کی آچیلیمق مجبوریتدن قورتولامور .
حقیقتی هر پرده ترین وتسلیدن عاری اوله رق کورمک
ایچون موقتاً مالیه ناظری موقعنده جاوید بکک سحر
ناطقه سنه مالک اولیان بر ذاتی فرض ایتلی . باقه لم ،
بودجه یی شو حالیه ، شو آچیغیه مدافعه ایده بیله جک
ومدافعاتی عین تأثیر ایله دیکلته بیله جکمی ؟ تشکر اولنورکه
شو حالیه اجنبی سرمایه دارانه عرض احتیاج ایدن بودجه من
بر طرفدن ده کندی سرمایه مزله عثمانلی ادبیاتی ایله
تلافی نقصان ایتمش اولیور . فقط بو طرز تأمینات ایله
ترددلری ، اندیشه لری زائل اولیان مبعوثلر ، موکلرینی
اقتاع وتسلیه ایچون کندیلرینک مع التأسف نه مالیه ناظری
قدر اعجاز بیانه ونده مع التشکر قره صو افندی قدر
وسعت خیاله مالک اولمدقلرینی دوشونیورلر .

بر آراق ، قره صو افندی سراپا مملکتک عمران
بهشتی اکتساب ایلمسنه دائر اولان تصورات وفرضیات

بودجه مذاکره‌ی ایشانسده صدر اعظم پاشانک
 سویله‌دیکی سوزار میانسده : بودجه مزك بوکونکی آچیغه
 باقوبده مایوس اولمه‌م، ایلریده بویله‌قالیه‌جق، اده‌کیرمدر.
 دی‌یه‌رك بودجه مذاکراتی مساحه ایله کیش‌دیرمک
 موافق اولماز دی‌ین بر مبعوثك سوزندن کرم الهی‌یه
 عدم اعتماد معناسنی چیقارمق : و بر یحق سنه‌دن بری
 صرف تشبثات غیر مشمرده عائد اولمق اوزره عقدینه‌لرزم
 کوسترین استقراضلر ایله کچن اوتوز اوچ سنه‌ده یاپیلان
 استقراضلر اده‌سده بر مقایسه یوروتن مبعوثك کلانمندنده
 استبدادی مشروطیته ترجیح معناسنی چیقاره‌رق بوصورتله
 او مبعوثی اتمام ایتمک طرزنده واقع اولان بیاناتی‌ده جدأ
 شایان تعجب بولدق . اودرجه‌ده‌کی بوتعجبمزی تعدیل
 ایده‌بیله‌جک برشی‌واره بوندن اول مجلس مبعوثانده وقوع
 بولان بر ایضاحاتنده بوکا مائل بر حالک کندیسندن تکرر
 ایتمش اولمیدر . لکن صدر اعظم پاشایه صورولمق اقتضا
 ایدرکه علویت قدری کندیسنک بیانات اخیرده‌سنه محتاج
 اولماق اوزره معلوم اولان مشروطیتی هرکس نه ایچون
 سوده، نه ایچون ارزوایدز؛ حال حاضرینی، ماضیسنی، آتیسنی
 اولچوب بیچهرک ضررینی، کارینی سربست سربست حساب
 ایدوب آکلامق حق و صلاحیتی مشروطیته‌ده بولدی‌نی ایچون
 دکلئ؛ صدر اعظم پاشا بو حق و صلاحیتی، مبعوثلردن منع و سلب
 ایتمک ایسته‌ر و بو حرکتنده مشروطیتی کندیسنه ظهیر اتخاذ
 ایلمکه قاقیشیرسه بو مشروطیتک ناصل بر لفظی معنی اوله‌جغنی
 افکار عمومییه تقدیر ایتمزی ؟ مشروطیت قایینه‌سنه
 اعتراضی اثر استبداد و ارتجاع عد ایتمک تفراتی لزومندن
 زیاده تلفظ ایدن صدر اعظم پاشا حضر تلری مشروطیتی
 کندیلرله قائم بیلیمک و کندیلردن باشقه افراد ملت
 مشروطیتدن حصه ویرمه‌مک کبی بر فکر غریبک اسیری
 اولدیغنی کوسستمش اولمازمی ؟ مبعوثلرک حق تنقید
 و مراقبه‌لرینی استعمال ایله اصل وظیفه موکوله‌لرینی ایفا
 ایتدکاری صرده‌ده سویلدکاری سوزلردن :

(مجلس عمومی اعضای رأی و مطالعه بیانسده مختار
 اوله‌رق بولردن هیچ بری برکونا وعد و وعید و تعلیمات
 قیدی آلتنده بوانه‌ماز و کرک ویردیکی رایلردن و کرک
 مجلسک مذاکراتی ایشانسده بیان ایتدیکی مطالعه‌لردن
 طولانی هیچ بروجله اتمام اولنه‌ماز)

طرزنده‌کی قانون اساسی ماده‌سنک خلافتنه اوله‌رق
 باشقه معنالر چیقارمق و اعتراضلرک آلتنده قالماق
 مجبوریتیه مبعوثلره باشقه نظرلر عطف ایتمک مسلکندن
 دوام ایده‌جک اولورلرسه مبعوثلرده کندیلری حقندن
 نظرلرینی دکیشدیرمکه مجبور اولورلر ، قایینه ارکاننک
 اکثریت فرقه‌سنک مظاهر تیه موقع اقتداره کلش بولمزی
 قایینه‌نک بتون مجلس مبعوثانک قایینه‌سی اولمسنه مانع دکلدر .
 بناءً علیه قایینه رئیسی حضرتلرینی فرقه جریانلرینه
 قایلیمیه‌رق بر آزنی طرف، هله‌بر آزدهاجدی کورمک ایسته‌رز .
 و کندینک اتخاذ ایتدکاری عدل و احسان پولتیقه‌سنی
 غدر و بهتان پولتیقه‌سنه یا قلاشدر مقدن توقی بیورملرینی
 رجا ایده‌رز . سنه‌لردن بری قانون اساسی‌یه و مشروطیته
 صوصامش اولان بر ملتک حیات مشروطیتدن هنوز بر یحق
 سنه‌لک بر مدت مرور ایتدیکی زمانده قانون اساسینک یوقاریده
 عرض ایتدیکم ماده‌سنی اخطاره لزوم و مجبوریت حاصل
 اولدیغنه تأسفله بحثک بو نقطه‌سنی قیامق ایسته‌یورم . انجق
 شورا جقده، قانون اساسی‌ی و قیله‌وضع ایدن ذواتک ارواحنی
 رحمتله یاد ایتمک بر وظیفه اولدیغنی ده اعترافه مجبورم .

کله‌م اعتراضلردن و جوابلردن قطع نظرله بودجه‌نک
 آچیغه ممکن مرتبه چاره بولمق و آتی ایچون اولدجقه
 صاغلام امیدلر کوسترمک مسئله‌سنه، بز بو خصوصده الک
 یاقین امیدلری رثینک اصلاحی ایله یوزده درت مکرمک رسم
 منضمندن بکله‌یوردق . حال بوکه مالیه‌ناظری کلمات تسلیت
 کارانه‌سی میانسده بوا یکی مسئله‌دن لایق اولدیغنی درجه
 اهمیتده بحث ایتمه‌مشدر . کوملجنه مبعوثی اسماعیل بکک

اولديغنى نچون نظر اعتباره آلميورز؟ دور سابقده اتى آيدن زياده معاش چيقماملقه برابر ينه ملتك بالنسبه لك آز مضايقه چكن افرادى لك كوچوچكلى بيله داخل اولق اوزره مأمور ايدى. بوكون ينه اويله دكيدر؟ اوچيوز غروشلق بر خدمته قاپولانان بر مأمورك حالى ايله اوچ غروش كونده لكلى بر ايش بوله مامان بر آدمك حالى عندالمقايسه ناصل بولورسكز؟ معاشرلى بيك غروشه قدر اولانلر حقنده هايدى بر شى ديميلم. فقط دها يوقايسنده كيلرك كخنه ميه جكلى ينه تماماً عقلم ايرمز. وسنده النه بيك غروش كچمين مليونلرجه افراد ماتك حضور احتياجنده بولنره آجيه ق حسنلى تقليد ايدم مأمورينك، امتياز علميلرى مقابلنده مستحق اولدقلى رفاه وسعادت اهاينك حاليه بر نسبت قريبه داخنده اولميدر. خلاصه سوسياлистك علمينده كى نظرياتهرغما تزييد واردات ايچون بر تمكليف مرقى وتقليل مصارف ايچونده بر تنزيل مرقى اجراسنه لزوم واردر.

مصطفى صبرى

اخلاق

اخلاق دنيلنجه: هر كسك نظرند. فكرنده تجلى ايدن، نسخه فاضله بشرك لازم غير مفارق عد اولنجه. سزا اولان صفات ممدوحه خاطره كاير. انسانى بيريجى حيوانلردن دهادون بردركيه، بردركه جاهلان يه سوروكاين، صاحبى كندى نوعنه عبرت اتمكه لايق كورن احوال مذهومه كويا كسه نك خاطرندن كچميور. شته بو مدعا «لقد خلقنا الانسان فى احسن تقويم». ثم رددناه اسفل سافلين «منطوق منيف فرقانيه سيله استدلال وانور بر كيفيتدركه: احسن تقويم ده، موجودات ايچنده لك كوزل بر صورتده يراديلان بى بشرك او خلق اولندينى صورته متناسب بر سيرته متخلق اولمى لازمكاوركن. او كوزل

بومسئله لره دائر اولان اعتراضاته جواب صددنده ايسه: مانيه ناظرى حكومت رزى شركتى ادامه ايدم جك ديمدم يا ديمشدر. حال بوكه حكومتك رزى نى تمديد ايدم جكى سويلنمه مكله برابر يردن كوكدن اسباب تلى اراندينى بر صروده بويله بيسوك بر منبع وارداتدن قبل الاعتراض نهيه بحث اولميور؟ ايشته اصل اعتراضى دعوت ايدن ونظر دقتى جالب اولان بو نقطه در. مصارفى تنقيص. معاشاتدن تصرف جهتى ايسه بونك اصلاً ممكن اولميه جغنى بر حقيقت مسلمه شكلنده ادعا ايدميورلر. حتى مصارفك كوندن كونه تزايدى ترقيمزك ايجاباتندن. دلائلندن اوله رق كوسترياليور. بوسوز طوغرى اولسه بيله مصارفك تزايدندن باشقه ترقيمزه دلالت ايدم جك بر شيشمزل بولمامسى. بودجه مزك آجيجنى قاپامغه مدار اولق اوزره نيكيينلكدن باشقه بر قارشيلغمز اولمامسنة بكنزر. اردو مزك تكامل وتقويسى ايسه بزم ايچون شايان مفخرت بر مدار تسلى اولقله برابر بوكون ضعف اقتصادى نك ضعف عسكرى قدر وبلكه دها مؤثر بر حال اندیشه آور اولدينى وحتى بين المللك بيوك. لك صوك طانمقده اولان حاكم، رجحان اقتصاديدن عبارت بولندينى جهان مدنيتجه معروف بر حقيقت اوله رق قبول ايديلديكى كى اقتدار عسكرينك ادامه سى ده ينه هر حالده اقتدار مالى ايله قابل اوله بيله جكدر. معاشاتدن تصرفك عدم امكاننه كانجه متين وعزمكار بر مسلك جديت قارشيدنده بك چوق غير ممكن عد اولنان شيلرك حيز امكانده اولدينى تين ايدر. مثلاً بش بيك، اوچ بيك، ايكي بيك غروشدن اكسيك بر معاشره اداره ايدلمز ديديكمز مأموريتلر حقنده مدعامزك فلان مقداردن دون بر معاشره اداره اولنه ماز ديديكمز زمان او مأموريت ايچون ذهنمزه حاضر لاديغمز اجر مثل، اس ميزان هپ نسبت قديمه و معتاده سيدر. بر طرفندده بوكون اوچ غروش مقابلنده استخدا م ايتديكمز بر مأمورك معاشرى اتى آيدن زياده معاش ويرمين دور سابقه نسبتله اتى بيك غروش قوتنده